

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13.09.1994, sp. zn. 5 Cdo 19/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:5.CDO.19.1994.1

Číslo: 51/1995

Právní věta: Jestliže odvolací soud provádí dokazování v řízení o výživném nezletilého dítěte, potom nemůže postupovat podle ustanovení § 214 odst. 2 písm. g) o. s. ř., umožňující jinak projednat odvolání proti rozsudku, kterým bylo rozhodnuto jen u výživě nezletilého dítěte, bez nařízení jednání, nýbrž musí toto dokazování provádět při jednání, aby účastníci mohli uplatnit své právo vyjádřit se ke všem důkazům, které byly provedeny (srov. § 122 odst. 1, § 123 a § 129 odst. 1 o. s. ř.). Jestliže takto nepostupuje, je tu dán dovolací důvod podle ustanovení § 237 písm. f) o. s. ř.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 13.09.1994

Spisová značka: 5 Cdo 19/94

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování v civilním řízení, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 214 odst. 2 písm. g)
§ 237 písm. f)

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud ve Strakoncích rozsudkem zvýšil od 1. 9. 1993 otci výživné pro nezletilého L. L., stanovené rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 26.10. 1990, č. j. 4 C 197/90-26, částkou 450 Kč měsíčně, na částku 580 Kč měsíčně, splatnou do pátého dne v měsíci předem k rukám matky. Nedoplatek výživného za měsíc září a říjen 1993 ve výši 260 Kč uložil otci zaplatit ve splátkách po 50 Kč a stanovil jejich splatnost.

K odvolání matky Krajský soud v Českých Budějovicích svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně jen ve výroku o nedoplatku na výživném; jinak jej potvrdil.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala matka dovolání, jehož přípustnost odůvodňovala ustanovením § 237 písm. f) o. s. ř. Namítala, že jí byla odňata možnost jednat před soudem, když odvolací soud doplňoval dokazování listinami, které vyžádal, aniž nařídil jednání a postupoval tak v rozporu s ustanovením § 122 odst. 1, § 123 a § 129 odst. 1 o. s. ř. Přitom zdůrazňovala, že porušení zásady přímosti obsažené v uvedených ustanoveních a odepření práva účastníka vyjádřit se k důkazům vedlo v této věci k nesprávným skutkovým závěrům. Navrhovala proto, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. Podle ustanovení § 237 písm. f) o. s. ř. je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže účastníku řízení byla postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

Odnětím možnosti jednat před soudem se rozumí takový postup, jímž znemožnil účastníku řízení realizaci těch procesních práv, která mu občanský soudní řád (viz jeho znění vyhlášené pod č. 240/1993 Sb.) dává. Pro přípustnost dovolání není rozhodné, zda byla účastníku řízení odňata možnost jednat před soudem v odvolacím řízení nebo v řízení před soudem prvního stupně. 1)

Výjimky ze zásady, že odvolací řízení se provádí s jednáním, jsou taxativně vypočteny v odstavci druhém ustanovení § 214 o. s. ř. Podle ustanovení § 214 odst. 2 písm. g) o. s. ř. jednání není třeba nařizovat, jestliže odvolání směřuje proti rozsudku, kterým bylo rozhodnuto jen o výživě nezletilého dítěte.

V dané věci z obsahu spisu vyplývá, že o odvolání matky, které podala proti rozsudku soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o výživném pro nezletilé dítě, rozhodl odvolací soud napadeným rozsudkem při postupu podle ustanovení § 214 odst. 2 písm. g) o. s. ř. Postup podle tohoto ustanovení přichází v úvahu jen v případech, když v odvolacím řízení není třeba provádět dokazování. Z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu však vyplývá, že odvolací soud doplnil dokazování zprávami, které si dne 21. 1. 1994 vyžádal. Šlo o zprávy týkající se příjmů rodičů včetně daňového priznání otce za rok 1993 a zprávy rodičů týkající se placení výživného po rozhodnutí soudu prvního stupně. Jestliže odvolací soud prováděl důkaz těmito listinami bez nařízení jednání, byl jeho postup v rozporu s ustanoveními § 122 odst. 1, § 123 a § 129 odst. 1 o. s. ř., podle nichž dokazování provádí soud při jednání a účastníci mají právo se vyjádřit ke všem důkazům, které byly provedeny. Ustanovení § 214 odst. 2 písm. g) o. s. ř. nemůže znamenat výjimku ze zásady přimosti jednání, že totiž dokazování zásadně provádí soud, který rozhoduje ve věci, a to při jednání, ke kterému je třeba předvolat účastníky řízení (§ 115 odst. 1 o. s. ř.).

Za tohoto stavu věci je nutno dovodit, že postupem odvolacího soudu byla matce ve smyslu ustanovení § 237 písm. f) o. s. ř. odňata možnost jednat před soudem. Proto je dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné a dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241 odst. 2 písm. a) o. s. ř. je dán. Dovolací soud proto rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1 a 2, věta první, o. s. ř.). Přitom právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).

1) Viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 25/1993 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.